

בעזרת שמו ספר קדוש וברוך

תולדות נח

חלק רביעי

כולל הרבה דרושים נפלאים, מפיו
מסולאים בנויים בהשכל ודעת, ערבים
על און שומעת.

מאת

בעל המחבר התורה והמצוה על תרי"ג מצות, שאלות
ותשובות מי נח, ספר תולדות נח חלק ראשון יצא
לאור בשנת תרס"ב, תולדות נח ח"ב יצא לאור בשנת
תרס"ט, תולדות נח ח"ג יצא לאור בשנת תרנ"ח,
ועוד חבורים אשר בכתובים.

נח בהרב ר' יחיאל מיכל ז"ל החונה פק"ק שאדאווא יע"א.

וילנא

בדפוס ר' יהודא ליב מ"ן נ"י,

(ב'המחקק מו"ה אליעזר ליפמאן ז"ל).

שנת תרס"ב לפ"ק

ТОЛДОТЪ НОАХЪ. Ч. IV.

Проповѣди, основанныя на стихахъ изъ свя-
щеннаго Писанія. Соч. Н. I. М. Рабиновича.

ВИЛЬНА. Въ типографіи Л. Л. Маца,
на Завальной улицѣ д. Вендорфа. 1901 г.

תולדות

דרוש לפ' שמות

נח

כט

אבל העשיר הוא רואה השגתה ה' רק לפרקים כאשר יקרה אותו מקרה מיוחדת וביאר בזה הפסוק כי רם ה' ושלל יראה וגבזה ממרחק יידע. והוא חס נמלא חיזה דבר במקום גבוה אז חיש גבוה יראה את הדבר יותר מן האיש שפל הקומה. אבל הקב"ה חיש כן הלא רם ד' ומן הראוי להיות שכל הגבוה מחבירו שהוא עשיר יראה אותו יותר מן השפל שהוא עני. ובאמת הוא להיפך כי העני שהוא השפל יראה אותו תמיד וגבוה ממרחק יידע העשיר שהוא הגבוה יראה השגתה הבורא רק לפעמים רחוקות. נמלא שסבב העשירות להשכיח את צעליו מד' ולפעמים לכפור גם במליאות ה'. וזאת היחה בקשת שלמה הוא ודבר כוז הרחק ממני. היינו רש ושושר אל תחן לי כי העשירות מביא את האדם לידי כפירה וזהו הוא והעניות מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קוט כי ההכרח יאלצו לגעת בדבר שאינו שלו וזהו כוז. ונחצונו נח צעני הזה היסב. אם נאמר לאיש מדוע אחת רודף אתר העשירות ולמה חבלה ערוחך על חסו וזהו על כלה ונפסד הלא בהעתות האלו תוכל לקטח לך קנינים רוחניים לעסוק בתורה ובמלות שהמה קנינים נלמדים אם הוא בן דעת ישיב לך ודאי כדברך כן הוא אבל מה אעשה שהיגר מסמא את העינים. אבל היהנן כי נאמר לאיש מדוע קנים שטר גירלות ח'ך לא יראה פן חזכה צנורל סך גדול והקד נעשה פסד אז כמשוגע יהי' השואל צעיניו. כי יחמר הלוואי שיחנני ד' לזכות צנורל ומה מני יחלוד אם חזכה צנורל הלא את עתותי לא בליתי ענ זה וכל ימי עסקתי רק בתורה ומלות ואז יהי' לאל ידי להקדים עתותי לה' עיד יוהר ויותר. ולפי הנראה הלדק אתו אבל כאשר נראה מדברי החכם מכל האדם חף להשיג עשירות על דרך זה ג"כ סכנה גדולה היא כי פן יבוא חלילה ע"י לכפירה במליאות ה' וכאשר מנינו בדביתו דר' חגיגה בן דוסא שבקשה מאתו שיחלל לה' כי יחן לו שושר ונחט לו זהב מן השמים ואתחזי לה בחלמא כולה לדיקי חללי אשתורא דחלתי כרעי ואיבו כוי חבול אשתורא דחתי ררניו ודיאיר רחמיה רוא למי דחתי

הס. כי שלמה ציקש מאת ה' לבל ינסהו לא צנסיון העושר גם לא צנסיון העוני יען ע"י נסיון העושר יוכל לבוא האדם להכחיש במליאות ה' וזהו הוא באמרם צמס' שצועות חיזהו שצועת הוא האומר על זהב שהוא חבן. ומליאות השם כבר ידוע ומקובל לכל העולם לצעלי הפילוסופיה עפ"י מופתי השכל ולנו בני ישראל עפ"י קבלה חיש מפי חיש ועפ"י הניסים והנפלאות שעשה לנו ה' עד שמלומה כבר חללינו מליאות ה' כדבר אשר חט רואים צחוש והמכחשו נמלא שהוא אומר הוא כמו האומר על זהב שהוא חבן. וענע העושר להביא צעליו לידי כפירה במליאות ה' כי העני רואה השגתה הבורא יום יום לא כן העשיר חינו רואה השגתה הבורא כי אם לפעמים רחוקות. כמו שמהפריס על הגליון מוהר"ח מוואלנזין ז"ל שפעם אחת בא אליו גביר אחד ממכיריו וספר לו מעשה שקרה אותו. הגביר הג"ל הוא בומר עלים ותמיד יעשה רפסודות וישלחם על פני נהר ניעמאן דרך עיר קאוונא לחו"ל. והנה הפעם כאשר בא רפסודותיו לקאוונא להעבירם דרך שם לחו"ל כפעם צפעס. שם ער הנהר עלילות עליו ולא נחט לעבור עם סחורחו הלאה ועיכב אותו כמה שצועות עד שבעמל וציגיעה רבה עלה צידו להשיג רשיון מהכר לעשות דרכו הלאה וחי' לו מזה נער כל העת הרבה מאד ולבסוף כאשר הלית לבוא עם סחורחו למחוז חפלו והנה עלה השער פי שנים מכפי שה' מקודם והרעה אשר עשה השר עמו חכבו ה' לצובה והנני רואה עי"ז צחוש השגתה הבורא. ויען הגליון מוהר"ה ויאמר הן חללך העשיר הפעם הראשונה הוא והמקרה הזאת צעיניך לחידוש גדול אבל העני רואה מעשים כאלה בכל יום ויום והשגתה הבורא צולטה חללם שבע פעמים ציוס. בא וראה כמה עניים נמלאים צעיר גדולה כמו ווילנא וכדומה שבעת אשר ילכו לשכב על משכבם צערב לא נמלא צביסם חף פרוטה אחת ולא נודע לו מחין יבוא לחמו ליום מחר ולמחר יולא לשוק ויזנינו לו ה' פרנסתו ופרנסת חנשי ציתו וכו' לחת יגר דר' יוח ויור הוא יואר ריהת ד'